

Barrierer for de danske iværksættervirksomheders vækst

Danmark har brug for, at de danske iværksættervirksomheder tager det næste skridt og udvikler sig til større virksomheder. De skal bidrage med viden og løsninger, og derudover vokse og skabe arbejdspladser. Iværksættervirksomheder kan bidrage med nye idéer og indførelsen af disse i samfundet¹. Alt dette er der brug for i Danmark, så vi sammen kan møde samfundsudfordringerne stærke – hvilket der også er behov for i forbindelse med klimaomstillingen.

I Danmark er vi bagud i forhold til andre europæiske lande, når det kommer til mængden af højvækstvirksomheder. Det betyder, at iværksætterne i Danmark ikke formår at vokse sig store og vækste i løbet af virksomhedens første leveår. Dansk Erhverv har undersøgt, hvilke barrierer der i Danmark er for, at vores iværksættervirksomheder kan gøre det samme som i andre europæiske lande.

Analysen viser, at danske iværksættervirksomheder har problemer med at skaffe kapital. 44 pct. af de adspurgte iværksættere svarer, at adgang til kapital er deres største udfordring. Analysen viser ydermere, at interessen for at investere i danske iværksættervirksomheder er lav i den danske befolkning, hvilket ligeledes kan ses som en udfordring for virksomhedernes mulighed for at vækste.

Analysen viser samtidig, at mange danske iværksættere mangler ambitioner for deres virksomhed. Kun 9 pct. af de adspurgte iværksætteres målsætning er, at deres virksomhed skal børsnoteres, hvilket også kan være en barriere for virksomhedens udvikling.

Samlet set viser analysen, at de danske iværksættere har en række barrierer for deres udvikling blandt andet i forhold til deres egne ambitioner og adgang til kapital. Disse barrierer kan være en del af forklaringen på, hvorfor de danske iværksættervirksomheder ikke formår at følge med udviklingen i andre europæiske lande.

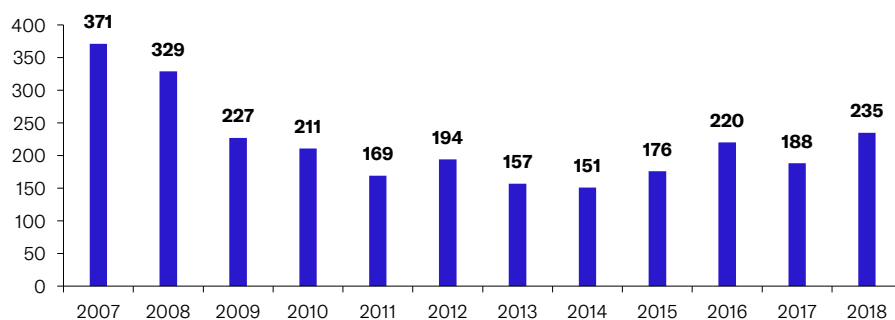
Færre danske iværksættervirksomheder vokster hurtigt i dag

Højvækstvirksomheder er virksomheder, som er op til fem år gamle, og som har haft en årlig gennemsnitlig vækst på 20 pct. over en treårig periode.

Figur 1 viser, at antallet af højvækstvirksomheder i Danmark i tiden efter finanskrisen har været relativt stabilt og at der i perioden inden finanskrisen var et højere antal af højvækstvirksomheder, end det er i dag.

Antallet af højvækstvirksomheder er en indikator for, hvordan det går med udviklingen af de danske iværksættervirksomheder. Som det fremgår af figur 1, har vi i Danmark ikke formået at øge antallet af højvækstvirksomheder væsentligt, selv ikke efter vi for alvor kom på afstand af finanskrisen.

Figur 1: **Antallet af nye højvækstvirksomheder i perioden 2007-2018.**

Kilde: Dansk Erhverv pba. Danmarks Statistik, tabel: [bd_9pm_r2].

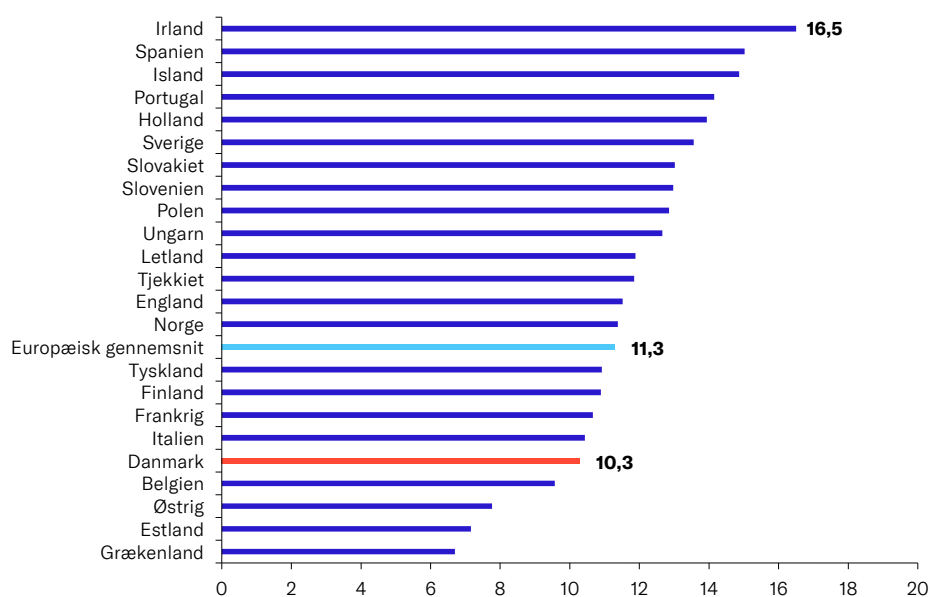
Anm: Ifølge Danmarks Statistik defineres nye højvækstvirksomheder som virksomheder, som er op til fem år gamle, der har haft en gennemsnitlig årlig vækst på mindst 20 pct. over en treårig periode, og som havde fem eller flere ansatte i starten af vækstperioden. Årstallet er slutåret for vækstperioden. Definitionen af nye højvækstvirksomheder i Danmark følger i udgangspunktet OECDs og Eurostats fælles definition.

Sammenlignet med andre europæiske lande er Danmark bagud i forhold til antallet af højvækstvirksomheder

Figur 2 viser andelen af højvækstvirksomheder i forhold til antallet af aktive virksomheder. Der er her tale om virksomheder, som ikke nødvendigvis er nye iværksættervirksomheder. I figur 2 fremgår virksomheder som har haft en gennemsnitlig årlig vækst i antal fuldtidsmedarbejdere på mindst 10 pct. over en treårig periode, og som samtidig havde minimum 10 ansatte i starten af vækstperioden. Selvom figur 2 ikke giver et afgrænset billede af iværksættervirksomheder, er figuren stadig interessant, da den i forlængelse af ovenstående figur 1 viser, at de danske virksomheder generelt er bagud i forhold til at udvikle sig til højvækstvirksomheder i Danmark.

Figur 2 viser, at antallet af højvækstvirksomheder i Danmark er både lavere end det europæiske gennemsnit og samtidig også lavere end lande som Sverige og Norge, som vi normalt sammenligner os med. Det er vigtigt, at de danske iværksættere formår at opstarte virksomheder, som kan vækste og vokse sig store. Dette vil både øge antallet af arbejdspladser, og det er samtidig vigtigt i forhold til udviklingen af innovative produkter og services.

Figur 2: **Antal højvækstvirksomheder som andel af antallet af aktive virksomheder med 10 eller flere ansatte fordelt på de europæiske lande, 2017.**

Kilde: Dansk Erhverv pba. Eurostat, tabel [bd_9pm_r2].

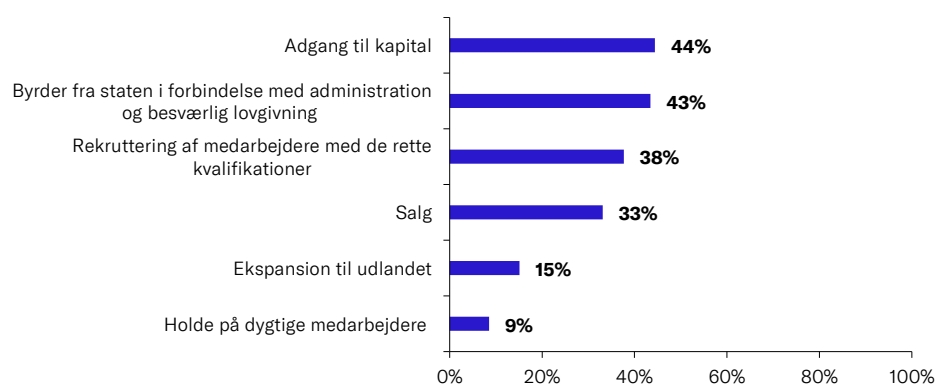
Anm: Højvækstvirksomheder defineres ifølge Eurostat som virksomheder, der har haft en gennemsnitlig årlig vækst i antal fuldtidsmedarbejdere på mindst 10 pct. over en treårig periode, og som havde 10 eller flere ansatte i starten af vækstperioden. Figuren viser antallet af højvækstvirksomheder som andelen af alle aktive virksomheder med 10 eller flere ansatte i vækstperiodens start.

Næsten halvdelen af de adspurgte iværksættere ser adgangen til kapital som den største udfordring for deres virksomhed

Dansk Erhverv har adspurgte en række iværksættere, hvilke udfordringer deres virksomhed oplever. Næsten halvdelen af de adspurgte iværksættere (44 pct.) anser adgang til kapital som den største udfordring for deres virksomhed. 43 pct. mener, at byrder fra staten, er en af deres største udfordringer og 38 pct. mener, at rekruttering af kvalificerede medarbejdere er en af de største udfordringer for deres iværksættervirksomhed.

En tredjedel af de adspurgte iværksættere oplever udfordringer med deres salg som en af de største udfordringer for deres virksomhed.

Figur 3: **Iværksætternes egne oplevelser af, hvad de største udfordringer er for deres virksomhed.**

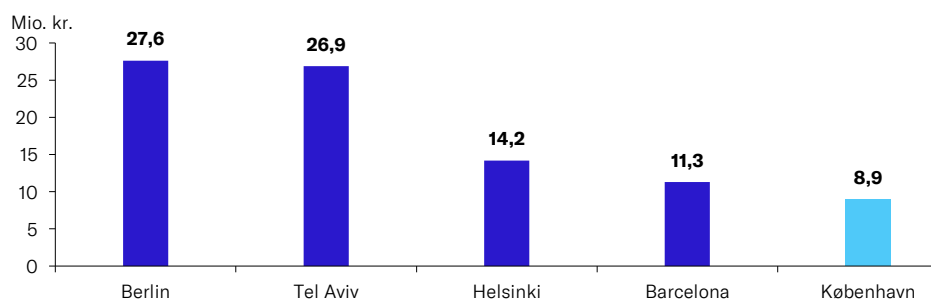
Kilde: Dansk Erhverv Iværksættersurvey, november 2019.

Anm: n = 106. Figuren viser de iværksættere, som har svaret 4 eller 5 på spørgsmålet: "Angiv på en skala fra 1-5, hvor store udfordringer virksomheden oplever med følgende:". Figuren summer ikke til 100 pct., da det har været muligt at angive flere svar.

De danske iværksætteres udfordringer med at rejse kapital bliver tydelige i sammenligning med andre europæiske lande. Figur 4 viser, hvor meget kapital de københavnske iværksættervirksomheder rejser sammenlignet med iværksættere i andre udvalgte storbyer. Figuren viser medianen for beløbsstørrelse af Serie A-funding. Serie A-funding karakteriserer den første runde af venture eller seed finansiering.

Iværksættere i København rejser markant mindre kapital, end iværksættere gør i andre storbyer. Iværksættere i København rejser 18,7 mia. kr. mindre i Serie A runder end iværksættere i Berlin. Dette kan have en betydning for virksomhedens mulighed for at vokse og vokse, da adgangen til kapital er vigtig for en virksomhed i sine første leveår.

Figur 4: **Iværksættervirksomheder i København rejser mindre kapital end i andre europæiske storbyer.**

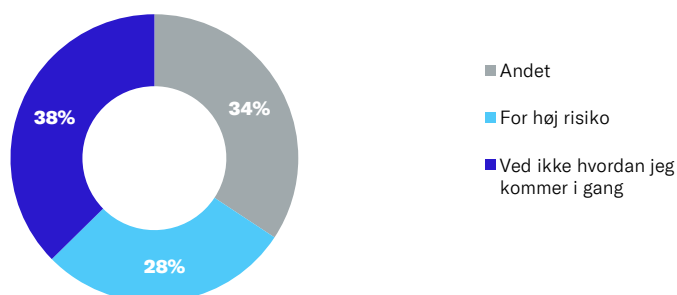
Kilde: Dansk Erhverv pba. Startup Genome, august 2019.

En måde at opnå kapital på er, hvis befolkningen bakker økonomisk op omkring iværksættervirksomhederne. Dansk Erhverv har spurgt danskerne, om de har investeret deres egne penge direkte i én eller flere iværksættervirksomheder. Det er der 4 pct. af danskerne, som har.

Når de danskere, som ikke har investeret direkte i iværksættervirksomheder, bliver spurgt, hvorfor de ikke har investeret penge i en iværksættervirksomhed, svarer størstedelen, at det er fordi, at de ikke ønsker at investere. Den manglende investeringslyst blandt danskere kan derfor også være en af barriererne for de danske iværksætteres vækstmuligheder.

Kigger man derimod på dem, der ikke investerer i dag, men som gerne vil i gang, nævner lige godt hver tredje, at de ikke ved, hvordan de skal komme i gang. Det viser figuren herunder.

Figur 5: **Hvorfor har du ikke investeret direkte i en iværksættervirksomhed?**

Kilde: Norstat for Dansk Erhverv, november 2019.

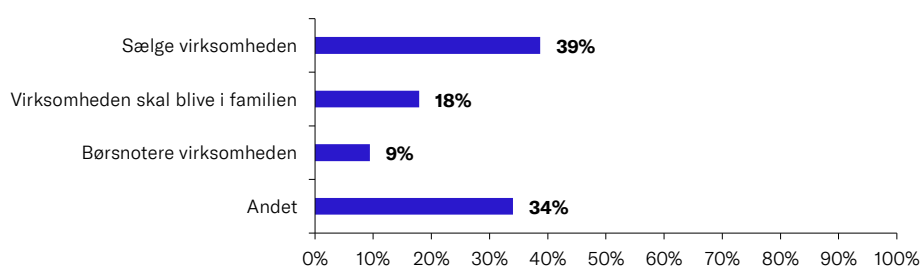
Anm: n = 375. Det er kun danskere, som ikke har investeret egne penge direkte i én eller flere virksomheder, som har fået dette spørgsmål. Figuren viser fordelingen blandt de respondenter, der har angivet, at de ønsker at investere i en iværksættervirksomhed.

Der er dermed mange barrierer forbundet med adgangen til kapital for de danske iværksættervirksomheder. Det hænger godt sammen med, at næsten halvdelen af de adspurgte iværksættere ser adgang til kapital, som virksomhedens største udfordring.

Kun 9 pct. af de adspurgte danske iværksættere har ambitioner om at børsnotere deres virksomhed

Den manglede vækst i de danske iværksættervirksomheders første leveår kan også hænge sammen med, at de danske iværksætteres mål for deres virksomhed ikke er ambitiøse nok. Kun 9 pct. af de adspurgte virksomheder sigter efter at få børsnoteret deres virksomhed. Målet for størstedelen af iværksætterne (39 pct.) er at sælge virksomheden videre, og 18 pct. har det som mål, at deres virksomhed skal blive i familien.

Figur 6: **Hvad er dit mål for virksomheden?**

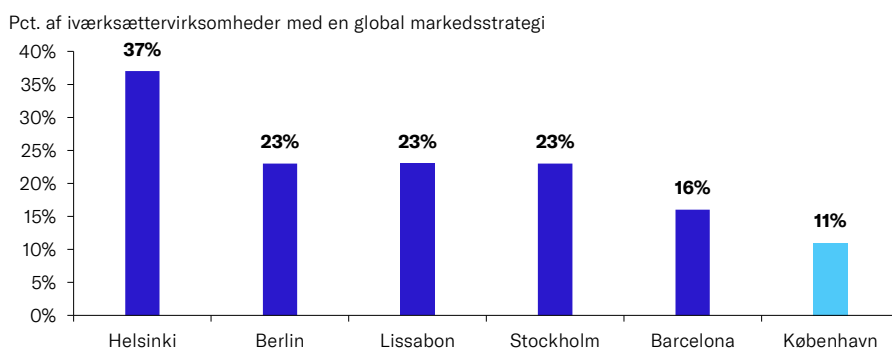
Kilde: Dansk Erhvervs Iværksættersurvey, november 2019.

Anm: n = 106.

Meget få af de danske iværksættere har som mål at børsnotere deres virksomhed. Figur 7 viser på samme måde, at de københavnske iværksættervirksomheder ikke har høje ambitioner sammenlignet med iværksættervirksomheder i andre storbyer.

Kun 11 pct. af iværksættervirksomhederne i København har en global markedsstrategi i begyndelsen af virksomhedens levetid. Det er betydeligt mindre end iværksættervirksomheder i Berlin og Stockholm, hvor 23 pct. af iværksættervirksomhederne i begge byer har en global markedsstrategi fra start. I Helsinki er det mere end hver tredje iværksættervirksomhed, som har internationale ambitioner fra start.

Figur 7: **Andelen af iværksættervirksomhederne, som har en global markedsstrategi fra start**

Kilde: Dansk Erhverv pba. Startup Genome, august 2019.

De danske iværksættere halter dermed bagefter i forhold til ambitionerne for deres virksomhed, hvilket også kan være en barriere for, at de på sigt kan udvikle deres virksomhed på samme måde som i andre europæiske lande.

Om dette notat

Arbejdet med analysenotatet er afsluttet den 16. september 2020.

Metode

Dette analysenotat indeholder tal fra Dansk Erhvervs iværksættersurvey og befolkningsundersøgelse.

Om Dansk Erhvervs Iværksættersurvey

Dansk Erhvervs Iværksættersurvey er en survey udsendt til en række iværksættere i Danmark i august 2019. 106 iværksættere har i alt besvaret undersøgelsen. De 106 iværksættervirksomheder er ikke repræsentative for alle danske iværksættervirksomheder.

Dansk Erhvervs befolkningsundersøgelser

Norstat har på vegne af Dansk Erhverv foretaget en repræsentativ befolkningsundersøgelse om danskernes holdninger til iværksætteri. Norstat har spurgt ca. 1.000 danskere i alderen 18 til 65 år. Stikprøven afspejler den danske befolkning i denne aldersgruppe på variablene køn, alder og region. Den maksimale stikprøveusikkerhed i en undersøgelse med 1.000 respondenter er +/- 3,1 pct. point. Den statistiske usikkerhed er naturligvis større i de tabeller eller figurer, som bygger på færre respondenter.

Om Dansk Erhvervs Analysenotater

Dansk Erhverv udarbejder løbende analyser, som samles i analysenotater. Ambitionen er at udgøre et kvalificeret og anvendeligt beslutningsgrundlag i forhold til væsentlige, aktuelle udfordringer på alle områder, som har betydning for dansk erhvervsliv og den samfundsøkonomiske udvikling. Det er tilladt at citere fra Dansk Erhvervs analysenotater med tydelig henvisning til Dansk Erhverv.

Kontakt

Henvendelser angående analysen kan ske til analysekonsulent Jakob Kæstel Madsen på jkm@danskerhverv.dk eller på tlf. 3374 6079.

Henvendelser angående iværksætteri kan ske til chefkonsulent Jasmina Pless på jpl@danskerhverv.dk eller på tlf. 3374 6195.

Noter

¹ Regeringen om fordelene, og behovet for, iværksættere. <https://www.regeringen.dk/regeringens-politik-a-%C3%A5/ivaerksaetteri/>